
Vi vill att det ska bli bättre

Predikan av pastor Göran Appelgren

Läsningar: 2 Mos 14:5-14; AC 8176, 8172; SKR 3. Se sista sidan!

“Moses svarade folket: "Var inte rädda! Stanna upp och bevittna den frälsning som HERREN i dag skall ge er. Ty så som ni ser egyptierna i dag, skall ni aldrig någonsin se dem igen.”
2 Mos 14:13

Vilja veta framtiden

Om man får frågan, ”Skulle du vilja veta hur ditt liv kommer att se ut i morgon?”, så finns det något i sinnet som gärna skulle vilja säga ”Ja”. Men hur bra är det egentligen?! Det kan ju nämligen se både bra och dåligt ut. Man vill få kunskap om de bra sakerna, men om de dåliga sakerna vill man inte veta något. Och är det inte så att när man tänker på framtiden, så föreställer man sig att det ska bli bra. Det ska bli bättre. Problem som man har kommer att försvinna. Man skulle vilja veta de bra sakerna men inte de dåliga.

Men om man skulle få veta alla bra saker som kommer att hända, så har man på något sätt redan förlorat den positiva kraft som finns i att tänka framåt, in i en framtid –kraften som ju faktiskt driver oss framåt.

För det är ju så det ser ut. Vi vill anstränga oss. Vi vill komma framåt, och jag tror att ju mer mogen och ju mer vis man är, desto mer är man beredd på att acceptera vad som än händer. Ja, ovissheten är helt enkelt bra. Den gör oss motiverade och vakna.

Men kraften i motivationen kan vara av två slag – inlåst i gamla mönster eller flexibel och öppen för nya saker.

Vi har alla varit med om att ha haft en klar föreställning om hur något i framtiden borde se ut. En semesterresa, en julklapp, ett möte med en människa man har hört talas om, en bok man har blivit rekommenderad att läsa. Det blir inte alls som man har tänkt sig och man blir besviken. En sådan reaktion är helt naturligt. Låt oss säga det igen: den mänskliga naturen reagerar så. Det viktiga ordet här är naturlig. När vi följer vår natur, det invanda, gamla vanliga förhållningssättet till livet, så blir vi besvikna när utfallet blir ett annat.

Att ha en tro

Att ha en tro kan därför betyda – borde betyda – att vi kan se på livet på ett friare sätt. Att ha ett andligt perspektiv på tillvaron och livet betyder att man räknar med en dimension till, inte bara den naturliga, gamla invanda. Jesus säger: ”Guds rike kommer inte så att man kan se det med ögonen. Inte heller skall man kunna säga: Se, här är det, eller: Där är det. Ty se, Guds rike är inom er.” Luk 17:20,21

Det sanna riket, den sanna verkligheten är något som vi inte kan veta så mycket om i förväg. Om vi därför låser oss fast vid föreställningar om hur saker och ting ska vara, så stänger vi dörren till förändringar i andlig riktning. Det handlar om att ge upp någonting för att få något annat. Ge upp något som är känt och få något som ännu inte är känt.

Vår Herre Jesus Kristus undervisar om detta. Han säger så här: ”Gör er inte bekymmer för morgondagen.” Matt 6:34 Vi ska naturligtvis se till att vi har det nödvändigaste för vardagslivet, men det är en uppmaning till att vara öppen för något nytt som vi inte kan känna till men som kommer att ge en djupare mening åt livet. Om vi har bestämda uppfattningar om hur det

ska se ut i morgon, nästa vecka, nästa år, så ”bekymrar vi oss för morgondagen”. Det är som att vi själva tror att vi kan lägga allt tillräkta i våra liv. ”Vem av er kan med sitt bekymmer lägga en enda aln till sin livslängd?” Matt 6:27 Om den inställningen sträcker sig till det andliga, inre livet, så är det riktigt farligt.

Herren säger inte att det ska bli lätt, att det ska bli ett bekymmerslöst liv. Nej, Han talar om att det kan bli besvärligt: ”Morgondagen skall själv bära sitt bekymmer. Var dag har nog av sin egen plåga.” Matt 6:33-34

Det vi ska göra är att släppa greppet om det som vi inte kan kontrollera, och därmed kan vi vila i en trygg känsla av att Herren har full kontroll över våra liv och leder oss på bästa sätt. Han ger oss också ett råd för hur vi ska förhålla oss till det där att släppa taget, att lita på honom. Uppmaningen lyder så här:

”Sök först Guds rike och Hans rättfärdighet, så skall ni få allt det andra också.” Matt 6:33

Och det är det som en tro handlar om. Man sätter det andliga, det religiösa, det kristna överst i ens liv. Det styr sedan allt det andra, och allt faller på plats.

Bort från nuet

Det här med att vilja veta framtiden har delvis att göra med att man vill bort från nuet. Något i nuet är plågsamt och därför vill man bort ifrån det. Det kan vara något som har med hälsan att göra, ekonomi, äktenskap, problem i skolan för barnen, en svår situation för en människa man har ansvar för.

På ett djupare plan kan det handla om att man känner sig ovärdig inför Herren, att man inte känner att man tillräckligt bra följer de två stora buden. Vad det än är, så vill man att det ska bli bättre. Framtiden är som ett löfte. Eftersom man inte kan se framtiden, så kan man i fantasin fylla den med allt gott som man vill uppnå. Det är inget fel i det. Sinnet fungerar så, men det är stor skillnad på att se framtiden som formad och kontrollerad av ens egna föreställningar å ena sidan, eller att se framtiden som ett löfte och hopp om en inre förändring som gör att man bättre och bättre kan möta livet.

Israels barn i Egypten

I Gamla Testamentet har vi en berättelse som handlar om det här. Det är berättelsen om israeliterna som var slavar i Egypten. En gång hade de varit respekterade och levde gott och stod under Faraos beskydd. Det var när Josef var Faraos närmste medhjälpare. Men efter fyra hundra år var allt det där bortglömt, och egyptierna såg på dem med misstänksamhet och lade tunga arbetsbördor på dem. Se 1 Mos 15:23, 2 Mos 12:40

Det här handlar på ett symboliskt plan om vad som sker i en människas inre. Egyptierna beskriver den sida av människan som mest intresserar sig för yttre saker. Israeliterna beskriver en människas inre längtan efter ett liv som har ett andligt innehåll. Det blir självklart en konflikt i det inre som blir större och större. Längtan bort blir större och större.

Denna inre längtan upplevs som att det blir allt svårare att leva med de begär som den ytliga människan är fast i. Det är det som de tio plågorna handlar om. Israeliterna vill – under Mose ledning – komma därifrån.

Att det är Moses som leder dem betyder att den där inre längtan har väckts av en inre röst, ett Gudomligt tilltal, som lyfter människans blick till något högre. Moses representerar Guds Ord. Det är ju han som tar emot lagtavlorna. Ordet har börjat tala i människan. En längtan bort har börjat kännas av.

Uppbrott

Efter den tionde plågan var Faraos beredd att släppa iväg dem. Då hade allt förstfött i Egypten slagits. ”Det hördes ett högt klagorop i Egypten, för det fanns inte ett hem där det inte låg någon död.” 2 Mos 12:30

Detta handlar om något mycket dramatiskt i människans inre. Något har börjat ta överhanden. Det gamla har förlorat så mycket inflytande att ett uppbrott inte går att stoppa. Ordet lever i människan. Moses leder folket ut ur Egypten.

Om vi nu stannar upp och tänker på hur en sådan människa tänker på framtiden, eller hur israeliterna tänkte, så är det nästan självklart att människan, eller israeliterna, såg något positivt framför sig. Och så ska det vara. Herren hade ju genom Moses lovat folket att framtiden skulle vara ljus och full av löften:

”Säg därför till Israels barn: ’Jag är HERREN. Jag skall föra er ut från tvångsarbetet hos egyptierna och rädda er från slaveriet under dem ... Och jag skall ta er till mitt folk och vara er Gud. ... Och jag skall föra er till det land som jag ... lovade ge till Abraham, Isak och Jakob. Jag skall ge er det till arvedel. Jag är HERREN.’” 2 Mos 6: 6-8

Tro på löftet

Med det löftet skulle israeliterna kunna koppla av och säga, att nu är allt klart. Det finns en plan, och eftersom det är Herren som har lovat det, så kommer allt att bli bra.

Om det vore så enkelt, så skulle Herren ha kunnat mildra Faraos hjärta, låta israeliterna resa bort från Egypten och mycket snabbt landvägen föra dem in i Kanaans land. Men så enkelt ser det inte ut när vi talar om utvecklingen och framåtskridandet av människans andliga liv.

Det första som sker är att Faraos ångrar sig till och med sedan allt förstfött hade dödat. Se 2 Mos 14:8 Faraos ville inte släppa dem precis som vi inte helt vill släppa det gamla. Det kanske ändå finns något positivt med att tänka som världen tänker och glömma det andliga.

Gudomlig makt

Vi behöver därför förstå att det bara är Herren själv som kan åstadkomma förändringar. Vi är helt beroende av Honom. Den troende människan är utvald. Hon har Herren på sin sida i striden mot det gamla, naturliga jaget. Detta uttrycks på ett nästan komiskt sätt i berättelsen om uttåget:

”Men inte en hund skall gläfsa mot någon av Israels barn, ... Ni skall då inse att HERREN gör skillnad mellan Egypten och Israel.” 2 Mos 11:7

De orden gör att man kan känna sig speciell, utvald, trygg, men så kommer hotet om en total katastrof – Faraos arméer förföljer israeliterna som är på väg ut i vildmarken. De är på väg mot Röda havet, och där väntar en säker död, om de kastar sig ut i vattnet, eller så stannar de och blir ihjälslagna av Faraos arméer. Det finns ingen räddning.

Önskan om ett annat liv, önskan om en annan framtid såg ut att vara ren inbillning. Det hade varit bättre att stanna kvar i slaveriet. ”Och de sade till Moses: ’Det hade varit bättre för oss att tjäna egyptierna än att dö här i öknen.’” 2 Mos 12:11,12 Jämför lärjungarnas reaktion vid korset. Deras Mästare var död. De hade förlorat allt.

Ja, så måste ju en människa tänka. Men Gud säger: ”Guds rike kommer inte så att man kan se det med ögonen.” Luk 17:20

Israeliterna kunde inte se den Gudomliga planen. De kunde inte se in i framtiden. Och så är det för människan som har börjat på förnyelsens väg. Man kan inte se in i framtiden, men man måste lära sig att lita på Herren. Och det var nästa sak som skedde.

Räddad

Herren höll sitt löfte. Vattnet i Röda havet delade sig, och israeliterna gick torrskodda över till andra sidan.

Den här biten måste finnas med – något förunderligt måste ske i en människas liv för att förtröstan och tilliten till Herren ska finnas som en grund att stå på.

Låt oss stanna upp tänka på det här med att känna till framtiden. Antag att israeliterna i förväg hade fått veta att Herren skulle låta vattnet dela på sig och släppa över dem och sedan lura fram Faraos arméer för att sedan låta vattnet gå tillbaka och dränka dem. Om de hade vetat det, skulle de då ha känt samma tacksamhet och haft samma känsla av under? Naturligtvis inte. Det ingår inte i Guds plan att vi ska veta vad som händer i framtiden.

Avgörande gräns

Ett annat avgörande steg med händelsen vid Röda havet är att det nu finns en definitiv gräns mellan det gamla och det nya, mellan Egypten och framtiden.

”Moses sade till folket: ’Var inte rädda! Stanna upp och bevittna den frälsning som HERREN i dag skall ge er. Ty så som ni ser egyptierna i dag, skall ni aldrig någonsin se dem igen.’” 2 Mos 12:13

Det finns ingen väg tillbaka, bara en väg framåt. Och den vägen vet vi nästan ingenting om. Det visar den fortsatta berättelsen om israeliterna. Till en början var det överlyckliga: ”Då sjöng Moses och Israels barn denna lovsång: ’Jag vill lovsjunga HERREN, Han blev min frälsning. Han är min Gud, jag vill prisa honom.’” 2 Mos 15:1-2

Fångad på räddningens väg

Men sedan blev det andra tongångar. Man är liksom fångad på den väg som leder till förbättring. Det är en besvärligt väg som vi vet och som vi kan se i berättelsen om israeliternas långa vandring hem till det heliga landet.

Det är väl den framtiden man inte vill veta någon om i förväg. Om israeliterna redan i Egypten hade fått veta att vattnet de fick att dricka var bittert, att de skulle leva utan någon ordentlig mat, att de skulle behöva kriga, att de skulle tappa tron på Herren och straffas med att vandra fyrtio år i öknen – skulle de då fortfarande ha sagt ja till att befrias. Vi vet inte, men poängen är att vi skulle förlora vår inspiration, vårt hopp, vår tanke- och viljekraft om vi i förväg skulle veta vilka utmaningar som väntar oss.

Herrens kraft och vår tro

Just genom att vi inte vet vad som väntar men ändå inser att det är en väg att gå och att det är en väg som leder framåt, så är det två saker som vi måste göra. Det ena är att lära oss att mer och mer lita på Herren, och det andra är att vi måste handla på bästa möjliga sätt. Det måste kännas som att det är vi själva som anstränger oss och handlar, men våra handlingar blir effektiva bara om vi samtidigt förstår och erkänner att kraften egentligen kommer från Herren.

Det är delvis därför som det blir så svårt. Ibland blandar vi in vårt eget alldeles för mycket. Vi tror att det är vi själva som förändrar det inre. Vi tror att vi kan forma det inre, medan sanningen är att det bara är Herren som kan göra det. ”Vem av er kan med sitt bekymmer lägga en enda aln till sin livslängd?” Matt 6:27

Det är därför som vi inte ska bekymra oss om morgondagen. Herren bygger huset under vår medverkan. Varje dag är det nya utmaningar. Det är därför Han säger att ”var dag har nog av sin egen plåga”. Vi tar en sak i taget, när det kommer. Och när något besvärligt kommer, så

handlar vi såsom av oss själva, men vi tror innerligt att inspirationen och kraften kommer från Herren.

När vi gör det är det viktigt att vi är helt öppna för vad som är rätt tanke och rätt handling. Vi kan ha en idé, men det är till slut vad som står i harmoni med Herrens vilja med våra liv, enskilt, i grupp och som människosläkte, som kommer att vara avgörande.

Nattvarden och påskalammet

Det är intressant att den avgörande händelsen – befrielsen från egyptierna – skedde samtidigt som den judiska påsken och därmed vår nattvard blev instiftad för första gången.

”Denna dag skall ni ha till minnesdag och fira den som en HERRENS högtid. Som en evig stadga skall ni fira den från släkte till släkte. Ni skall fira det osyrade brödets högtid därför att jag just den dagen förde era härskaror ut ur Egyptens land. Det skall vara en evig stadga för er att fira denna dag från släkte till släkte.” 2 Mos 12:14, 17

Den heligaste ritualen i den judiska tron och i den kristna kyrkan går tillbaka till denna avgörande punkt – att lämna det gamla bakom sig och slå in på en ny väg som det inte finns någon återvändo ifrån.

Levande tro

Med en stark tro

- vet vi att Egypten definitivt inte är ett alternativ;
- vet vi att Herren har en plan för våra liv;
- vet vi att vi inte behöver bekymra oss för morgondagen;
- vet vi att vi alltid ska försöka göra vårt bästa i enlighet med Herrens bud och sätta det andliga överst och sedan låta det styra vårt dagliga liv.

Då kan vi finna en inre ro, och behöver inte oro oss för hur vägen ser ut längre fram. Herren känner den, och Han vill allt gott för oss. Därför säger profeten Mika:

”Han har kungjort för dig, o människa, vad gott är. Vad begär väl HERREN av dig annat än att du gör det som är rätt, att du älskar barmhärtighet och vandrar i ödmjukhet med din Gud?”
Mika 6:8

Amen!

2 Mos 14:5-14:

När man berättade för kungen i Egypten att folket hade flytt, förändrades faraos och hans tjänares inställning till folket, och de sade: 'Vad var det vi gjorde när vi släppte israeliterna, så att de inte tjänar oss mer!' Och han lät spänna för sina vagnar och tog sitt folk med sig. Han tog sexhundra utvalda vagnar och alla andra vagnar som fanns i Egypten och ledande krigsmän på var och en av dem. Och HERREN gjorde faraos, den egyptiske kungens, hjärta hårt så att han förföljde Israel när hela folket drog ut med upplyft hand. Egyptierna, alla faraos hästar, vagnar och ryttare och hela hans här, förföljde dem och hann upp dem där de slagit läger vid havet nära Pi-Hahiroth, mitt emot Baal-Sefon. När farao närmade sig, lyfte Israels barn blicken och fick se att egyptierna kom tågande efter dem. Israels barn blev mycket förskräckta och ropade till HERREN. Och de sade till Moses: 'Fanns det inga gravar i Egypten, eftersom du har fört oss hit för att dö i öknen? Vad var det du gjorde mot oss, när du förde oss ut ur Egypten? Var det inte det vi sade till dig i Egypten? Vi sade ju: Låt oss vara, så att vi får tjäna egyptierna. Det hade varit bättre för oss att tjäna egyptierna än att dö här i öknen.' Moses svarade folket: 'Var inte rädda! Stanna upp och bevitna den frälsning som HERREN i dag skall ge er. Ty så som ni ser egyptierna i dag, skall ni aldrig någonsin se dem igen. HERREN skall strida för er, och ni skall hålla er stilla'.

(Översättning: Svenska Folkbibeln)

Arcana Cœlestia, nr 8176:

'Ni skall hålla er stilla' betecknar att de av egna krafter inte kan uträtta någonting. Det framgår av det som 'tiga' betecknar, nämligen att vila i saken, och eftersom det handlar om frestelser, betecknar det att inte tänka eller tro, att de kan uträtta något av egna krafter. ... Men därför att det är så

bör de ändå inte låta händerna hänga och vänta på en omedelbar inflytelse, utan de skall strida såsom av sig själva men samtidigt erkänna och tro att det kommer från Herren.

Arcana Cœlestia, nr 8172:

När den som frestas tror att han kan motstå av egna krafter, så kommer han att duka under. Orsaken är att han är i det som är falskt, och att han till följd av detta tillskriver sig själv förtjänst. Han kräver på så sätt att frälsa sig själv, och det leder till att han utesluter inflytelsen från det Gudomliga. Men den som tror att Herren allena motstår i frestelserna, han segrar, ty han är i det som är sant och tillskriver Herren förtjänt, och förstår att han blir frälst av Herren allena. Den som är i människokärlekens tro, han räknar Herren tillgodo allt som har med frälsning att göra och ingenting till sig själv.

Sanna kristna religionen, nr 3:

Den Nya Himlens och den nya Kyrkans tro i sin särskilda är denna:

1. Att Gud är En, i vilken är Gudomlig Trehet, och att Han är Herren Gud Frälsaren Jesus Kristus.
2. Att den saliggörande tron är att tro på Honom.
3. Att man inte skall göra det onda, eftersom det är av djävulen och kommer från djävulen.
4. Att man skall göra det goda, eftersom det är av Gud och kommer från Gud.
5. Att människan skall göra det goda såsom av sig själv, men därvid tro, att det är från Herren i människan och görs av Herren genom människan.

De två första lärosatserna hör till tron, de båda följande till människokärleken och den femte till förbindelsen mellan kärleken och tron, således till förbindelsen mellan Herren och människan.